

1. Obiekt

444/94

DAWNA UJEŹDŻALNIA ZW. REITSCHULE

2. Czas powstania

2 ćw. XIX w.

3. Miejscowość

ŁAŃCUT

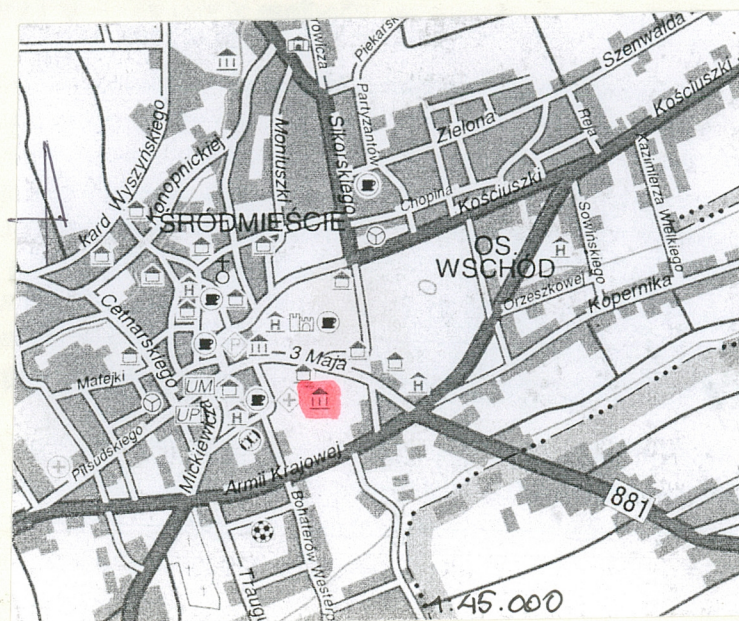
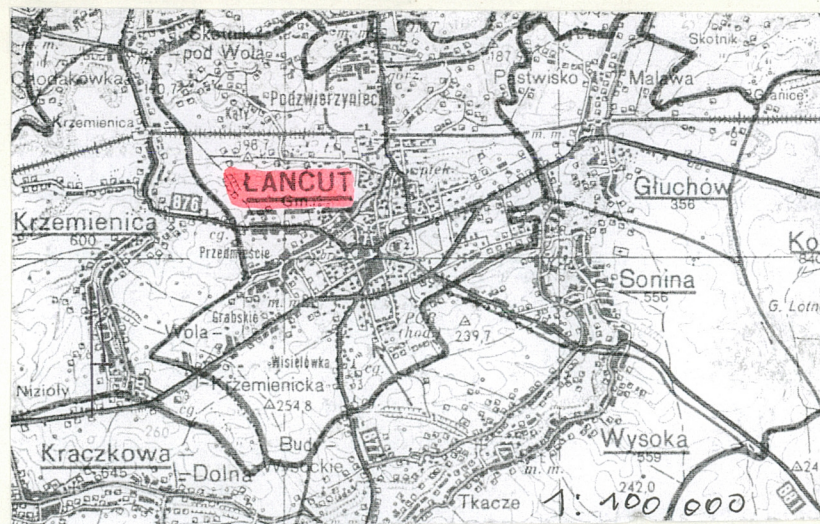
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Elewacja frontowa północna

Elewacja tylna południowa

4. Adres

ul. 3-go Maja

nr hipoteczny nr dz. 3908/14

5. Przynależność administracyjna

PODKARPACKIE

województwo

ŁAŃCUT

gmina

pow. łańcucki

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

RZESZOWSKIE

województwo

ŁAŃCUT

powiat

8. Właściciel i jego adres

Muzeum – Zamek w Łańcucie

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

A-1032

06.07.1979 r.

Nr

A-1023

data

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

W Łąncucie od czasów rozbiorów Polski wyraźna jest obecność żołnierzy austriackich, W związku z ich przybyciem powstał problem zakwaterowania, z czym władze austriackie zwracały się do Ordynacji. Początkowo na ten cel przeznaczono m.in. oficyny folwarczne, domki oficjalistów, zajazdy. Często wykorzystywano obiekty przemysłowe jak browar, gorzelnia np. w dawnej cukrowni na Dolnym przez dłuższy czas od 1875 r. mieściły się koszary. Stan taki trwał do momentu wybudowania obiektów wojskowych. W Łąncucie przeważnie stacjonowała kawaleria, co wymagało zbudowania stajni oraz odpowiedniego budynku do ćwiczeń jazdy konnej. Przed rokiem 1843 z fundacji Potockiego wzniesiono murowaną C.K. Reitschule jako ujeżdżalnię dla austriackiego pułku Kawalerii. Obiekt ten zaznaczony jest na mapie katastralnej z 1849 r., nie ma go na wcześniejszym katastrze z 1820 r. Autor projektu maneży nie jest znany. W okresie międzywojennym ujeżdżalnia służyła X Pułkowi Strzelców Konnych, którego macierzystym garnizonem był Łącut. Dowódcy X PSK dużą wagę przywiązywali do sportu konnego. Maneż był użytkowany zgodnie z pierwotnym założeniem. Po II wojnie światowej w budynku d. ujeżdżalni urządzono bazę remontową PKS. W latach 80-tych warsztaty remontowe PKS zostały przeniesione do Woli k/Łącuta. Obiekt został przekazany Muzeum Zamkowi w Łąncucie, który po remoncie zamierza przeznaczyć go na Centrum Promocji Łącuta.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

SYTUACJA – Dawny maneż zw. Raßchule usytuowany jest u zbiegu ul. 3-go Maja i Paderewskiego, w głębi działki. Położony jest na płaskim terenie. Od wschodu i południa graniczy z budynkami szpitala (teren d. folwarku Na Górnem) od północy z ul. 3-go Maja, od zachodu z pawilonami usługowo – handlowymi zlokalizowanymi przy ul. 3-go Maja i Paderewskiego. Maneż otacza ogrodzenie z metalowych prętów.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA – Budynek murowany z cegły, otynkowany. Mury fundamentowe z kamienia naturalnego z piaskowca. Dach dwuspadowy, pokrycie z blachy. Konstrukcja dachowa drewniana, odslonięta typu de l'Ormea – więzary pełne złożone z krokwi głównych podpartych krążyną wielowarstwową wycinaną z bali, stanowiącą konstrukcję nośną. Końce krokwi głównych opierają się na słupach przyściennych, ustawionych razem ze stopami krężyn na odsadźce murowej. Na krokwiach głównych spoczywają płaty, na nich leżą krokwie normalne. Związanie obu par krokwi z krążyną stanowią kleszcze, łączone metalowymi wkretami. Otwory okienne i drzwiowe prostokątne, zamknięte łukiem odcinkowym. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana. Okna dwuskrzydłowe z podziałem połowym. Drzwi dwuskrzydłowe z nadświetlem, rozczłonkowanym pionowymi szprosami. Posadzka z kostki brukowej (nowa).

RZUT I BRYŁA – na rzucie długiego, szerokiego prostokąta, jednoprzestrzennego. Bryła duża zwarta. Dach dwuspadowy z wysuniętym znacznie okapem od wschodu i zachodu.

ELEWACJE – FRONTOWA – SZCZYTOWA – PÓŁNOCNA trzyosiowa, rozczłonkowana, czterema pilastrami, boniowanymi do wysokości ścian bocznych. Pomiędzy środkowymi pilastrami, na osi drzwi. Nad drzwiami prostokątna płycina, wypracowana w tynku, powyżej okrągłe okno w obramieniu, z promienistym układem szprosów. Na osiach skrajnych okna w opaskach do 1/3 wysokości. Nad oknami element dekoracyjny w kształcie okrągłej opaski wypracowanej w tynku.

TYLNA – POŁUDNIOWA – trzyosiowa z podziałem ramowym W szczycie w miejscu okna, okrągłe obramienie, wypracowane w tynku o rozwiązaniu analogicznym.

ELEWACJE BOCZNE – dziesięcioosiowe rozczłonkowane pilastrami o sfazowanych narożnikach. Pomiędzy nimi wkomponowane okna o analogicznym wyrobie jak w elewacji frontowej i tylnej.

WNĘTRZE – halowe, ściany rozdzielone lizenami, pomiędzy nimi okna. Na ścianie północnej w górnej części prostokątne płyciny, górą zamknięte łukiem, wynikającym z konstrukcji dachowej, z kręzyn.

INSTALACJE – elektryczna, wodno - kanalizacyjna

<p>14. Kubatura</p> <p>12 322,5 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>1 085,5 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>ujeżdżalnia dla austriackiego pułku Kawalerii, następnie użytkowana przez X Pułk Strzelców Konnych w Łańcucie</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>nieużytkowany</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Obiekt po wojnie funkcjonował jako baza remontowa PKS i został adaptowany do jego potrzeb m.in. wewnątrz w północnej części budynku, wbudowano dwie kondygnacje, na biura, dyspozytornię itp. Od zachodu postawiono przybudówkę. W latach 80-tych maneż został przekazany Muzeum w Łańcucie. W latach 1991 – 1993 przeprowadzono remont przez Muzeum – Zamek. Rozebrano dobudówkę oraz wtórny podział wnętrza, wymieniono zniszczone elementy konstrukcji dachowej, pokrycie dachowe wraz z obróbką blacharską. Zlikwidowano zawilgoce- nia metodą iniekcji krystalicznej. Położono nowe tynki. Remont prowadzony był na podstawie projektu technicznego pt. „Adaptacja budynku Maneżu w Łańcucie”, opracowany przez firmę Franpol w 1987 r.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Maneż jest nieużytkowany ze względu na stan zachowania. W trakcie remontu kilka pozycji zostało wykonanych niezgodnie z projektem. Dokładnie określa to „Opinia dotycząca aktualnego stanu technicznego budynku Maneżu w Muzeum – Zamku w Łańcucie” z 1995 r. Obecnie na ścianach budynku w dolnych partiach fragmenty odpadnięć tynków, część z nich została zbita. Powłoka malarska się łuszczy, ślady krystalizacji soli na powierzchni ścian oraz rysy pęknięć, spowodowane skurczem zbyt „mocnego” tynku cementowo – wapiennego, pomalowanego farbą emulsyjną.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Podjęcie szybkich działań dotyczących m.in. likwidacji zawilgoceń, odnowienie tynków, stolarki, poprawienie istniejącego pokrycia dachowego z blachy stalowej ocynkowanej, wykonanego niezgodnie z zasadami sztuki budowlanej.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Mapa katastralna Łąncuta z 1849 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Łąncucie

22. Bibliografia

1. Katalog Zabytków Sztuki w Polsce woj. rzeszowskie, Łąncut i okolice” pod red. M. Omilanowskiej i Jakuba Sito PAN IS Warszawa 1994 r.
2. M.R. Nitkiewicza, Łąncut pod zaborem okres pierwszy (1772-1867), Łąncut 1996
3. Łąncut – zarys rozwoju przestrzennego od powstania do współczesności, praca zbiorowa pod red. J. Malczewskiego, Łąncut 1999 r.
4. J. Nowakowski, M. Kowalski, J. Połczyński– Z dziejów 10 Pułku Strzelców Konnych, Wa-wa 1987 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

Muzeum Zamek w Łąncucie planuje w maneużu urządzić Centrum Promocji Regionu.

25. Opracował

tekst *mgr M. Tytko* 09-10-2004
 imię, nazwisko, data, podpis
 plany, rysunki *mgr M. Tytko* 09-10-2004
 imię, nazwisko, data, podpis
 zdjęcia fotogr. *mgr M. Tytko* 09-10-2004
 imię, nazwisko, data, podpis
 miejsce przechowywania negatywów *M. Tytko*

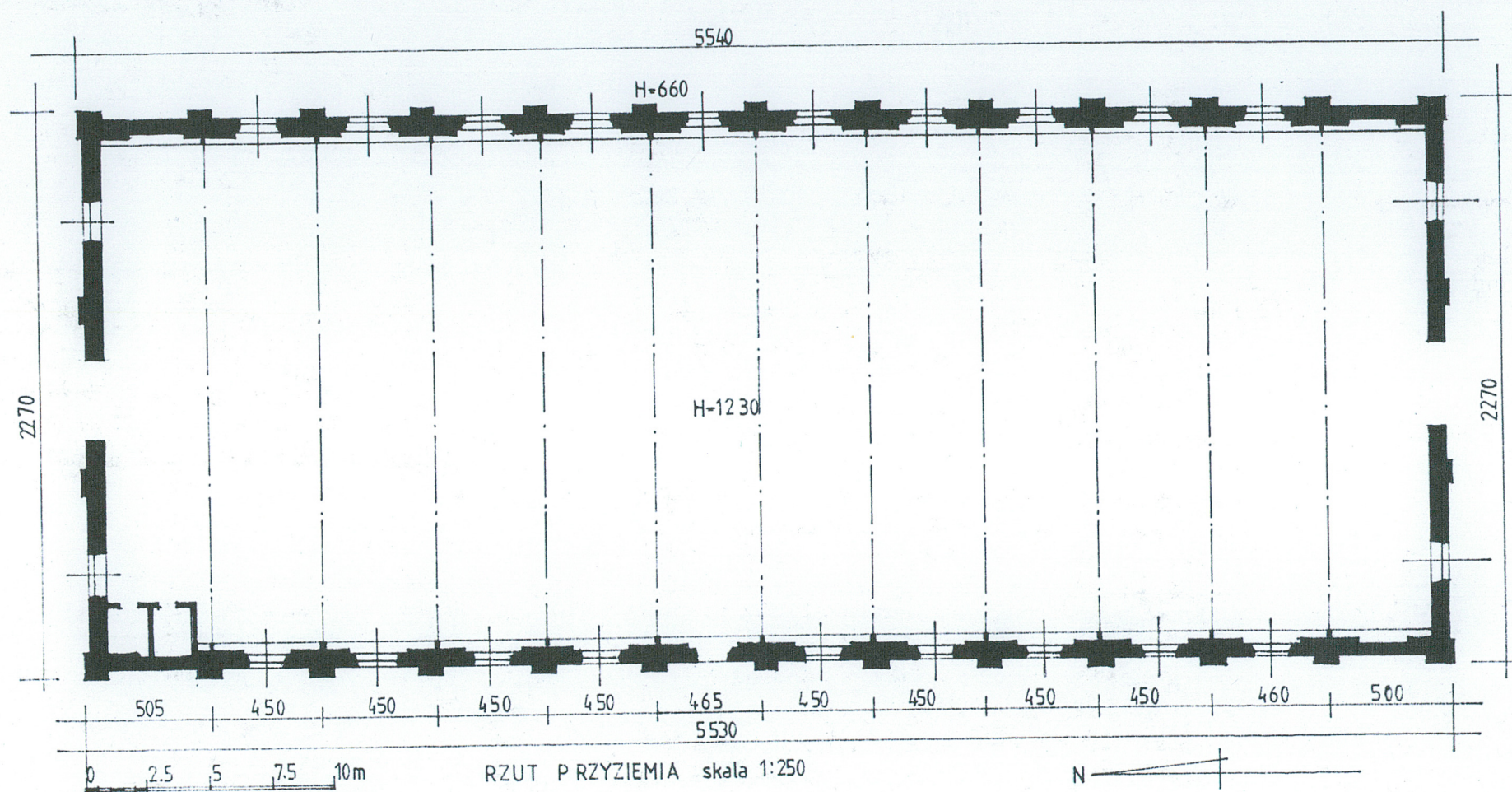
KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

6

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DAWNA UJEŹDŻALNIA ZW. REITSCHULE	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) RZUT POZIOMY
---------------------------------	---	---

STOWARZYSZENIE
OPIEKI nad STARYM CMENTARZEM
w RZESZOWIE

Wkładkę założył: mgr R. Łyżka
Miejsce przechowywania negatywów:
ul. Kościuszki 13, 35-001 Rzeszów, tel. 69 157 5509

1. Miejscowość

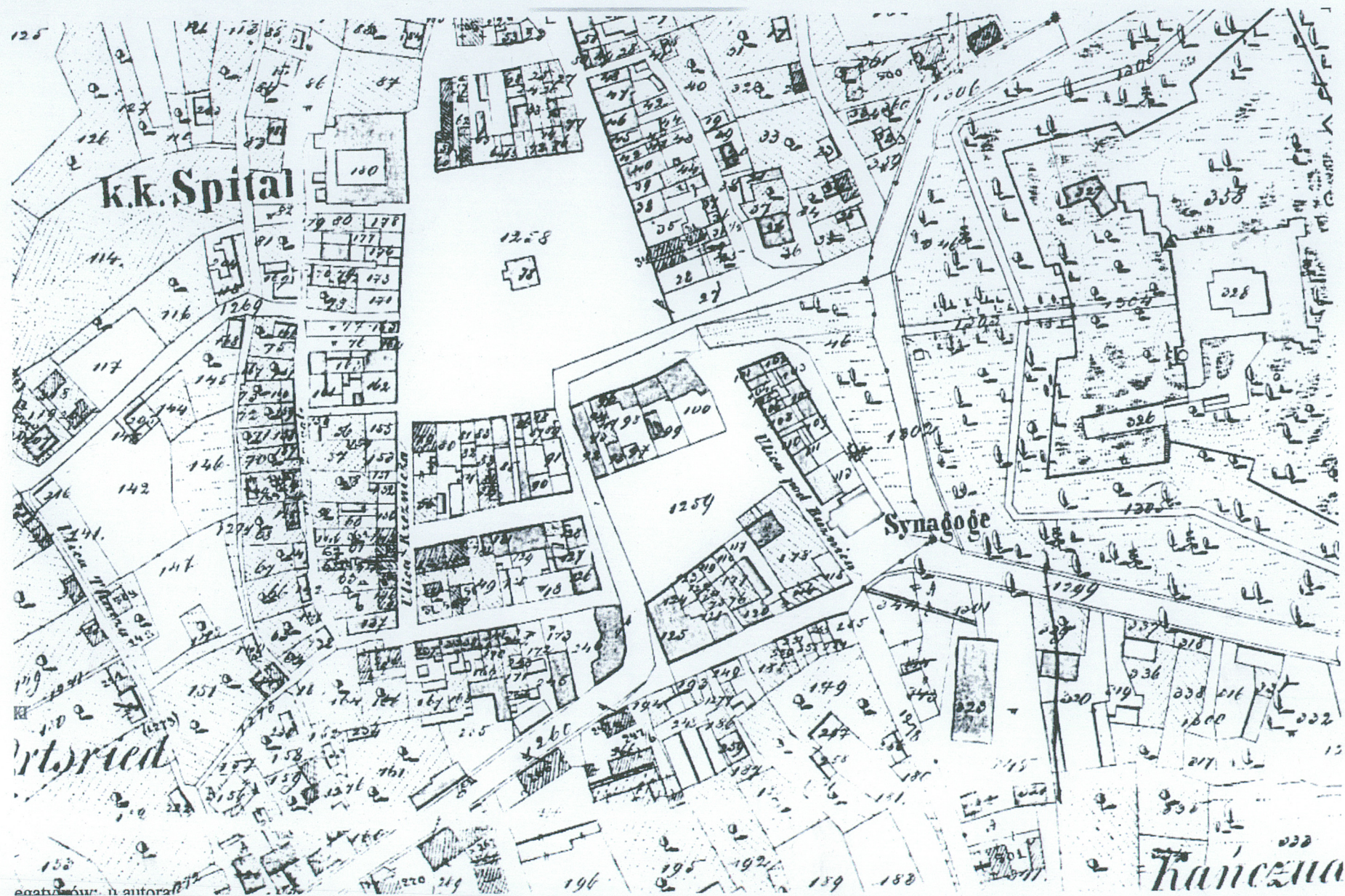
ŁAŃCUT

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DAWNA UJEŹDŻALNIA ZW. REITSCHULE

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

PLAN KATASTRALNY MIASTA Z 1849 R.

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DAWNA UJEŹDŻALNIA ZW. REITSCHULE	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE
---------------------------------	---	--

Elevacja boczna i tylna z fragmentami zniszczonych tynków

"DESA" DZIELA SZTUKI I ANTYKI
Sp. z o.o. w Krakowie
SALON NR 22
35-060 Rzeszów ul. Słowackiego 2
tel. (0 17) 862 47 82

STOWARZYSZENIE
OPIEKI nad STARYM CMENTARZEM
w RZESZOWIE
IM. WŁODZIMIERZA KOZŁO
35-301 Rzeszów, ul. Konf. Barskich 13
NIP: 517-00-00-645, Regon: 691575509

Wkładkę założył: *Monika Bąk*
Miejsce przechowywania negatywów: u autora

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DAWNA UJEŹDŻALNIA ZW. REITSCHULE	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE
---------------------------------	---	--

Fragment konstrukcji dachowej ok. L'Onne'a

Fragment zniszczonego tynku

"DESA" - DZIEŁA SZTUKI I ANTYKI
Sp. z o.o. w Krakowie
SALON NR 22
35-060 Rzeszów ul. Słowackiego 2
tel. (0 17) 862 47 82

STOWARZYSZENIE
OPIEKI nad STARYM CMENTARZEM
w RZESZOWIE
IM. WŁODZIMIERZA KOZŁO
5-301 Rzeszów, ul. Konf. Barskich 13
NIP: 517-00-00-645, Regon: 691575509

Wkładkę założył: *mar Rzyko*
Miejsce przechowywania negatywów: u autora

1. Miejscowość

ŁAŃCUT

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

DAWNA UJEŹDŻALNIA ZW. REITSCHULE

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE

Drzwi w elewacji tylnej ptd.

Wnętrze ujeżdżalni

"DEPOZYT DZIELA SZTUKI I ANTYKI"
Sp. z o.o. w Krakowie
SALON NR 22
35-060 Rzeszów, ul. Słowackiego 2
tel. 71 862 47 42
OPIEKI nad KARTAMI I NEGATYWAMI
W PRZESZKOWIE
ul. Koni Pasznych 12
tel. 17 862 47 42, Regon: 69167509

Wkładkę założył:
Miejsce przechowywania negatywów: u autora

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DAWNA UJEŹDŻALNIA ZW. REITSCHULE	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE
---------------------------------	---	--

Wnętrze ujeżdżalni z odsoniętą konstrukcją dachową de L'Orme'a

STOWARZYSZENIE
OPIEKI nad STARYM CMENTARZEM
w RZESZOWIE

IM. WŁODZIMIERZA KOZŁO
35-031 Rzeszów, ul. Konf. Barskich 13
NIP: 647-00-00-645, Regon: 691575509

"DESA" - DZIEŁA SZTUKI I ANTYKI
Sp. z o.o. w Krakowie

SALON NR 22
35-060 Rzeszów ul. Słowackiego 2
tel. (0 17) 862 47 82

Wkładkę założył: *manusko*
Miejsce przechowywania negatywów: u autora

Ślady zawilgocenia